

ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ

НАУКА І ПРАКТИКА

ISSN 2707-1871

ДОДАТОК № 1'2021

IV НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС
З КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ,
АЛЕРГОЛОГІЇ ТА
ІМУНОРЕАБІЛІТАЦІЇ

19-21
ТРАВНЯ 2021

М. ЧЕРНІВЦІ

than the increase of tuberculosis infection.

From a gender perspective, there are more men in the examined sample which is statistically a common occurrence for patients with TB. According to age distribution, there were more middle-aged and elderly people in both samples, comorbidity of TB and diabetes, however, was definitely more common among people over 45 years old (the difference was 3.9 times, $p=0.05$).

According to the results of our research presented on the slide, diabetes is registered in 16.9% of TB cases with diagnosed poli- and comorbidity. It was discovered that common types of tuberculosis are definitely more often diagnosed in the examined group of patients (58% – disseminated clinical type). In the sample of TB/diabetes comorbidity, type 2 diabetes, diagnosed in 81.4% of cases, prevailed.

Conclusions

To sum it up, according to the results of our research, the prevalence of TB/diabetes comorbidity constitutes 6.7% in the general sample. Comorbidity of TB/diabetes prevails among males (79.9%) aged between 45 and 70 and in more than half the cases is characterized by the disseminated clinical form (58%). Drug-susceptible TB constitutes 86%, multiresistant – 7.2%, drug resistant tuberculosis divided according to the resistance profile: 3.4% – monoresistant and 3.4% – poliresistant tuberculosis.

В.Д. Бабаджан, П.Г. Кравчун

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДІАГНОСТИКИ МЕДИКАМЕНТОЗНОЇ АЛЕРГІЇ

Харківський національний медичний
університет

Діагностика медикаментозної алергії (МА) являє достатньо велику складність, що обумовлено як самою структурою лікарських алергенів, так і різними варіантами імунної відповіді на ліки. Згідно з Міжнародним Консенсусом по медикаментозній алергії (International Consensus on drug allergy) реакції на ліки, за клінічними ознаками, які нагадують алергію, рекомендується позначати терміном «реакції лікарської гіперчутливості» (РЛГ). У той час як «медикаментозна алергія» – це РЛГ, для якої продемонстрований певний імунологічний механізм.

Головним патогенетичним механізмом АР на лікарські засоби (ЛЗ) є змінена імунна реактивність, яка проявляється у гіперпродукції специфічних антитіл, частіше IgE, рідше IgG4, специфічно сенсibiliзованими В-лімфоцитами, прозапальних цитокінів та інших медіаторів, таких як преформовані (гістамін, триптаза, гепарин, хімаза, хемоаттрактанти), так і вторинних (цістеїнові лейкотрієни, простагландини, тромбосани, фактор, який активує тромбоцити, брадікін).

При пошуку «винного» алергену анамнез є визначальним. Характерний зв'язок клінічних симп-

томів з часом їх розвитку. Лабораторні дослідження допоможуть визначити особливості алергічної реакції (АР). Так, негайний розвиток симптомів більш характерно для IgE-залежних реакцій або неімунологічних реакцій, обумовлених вивільненням медіаторів із опасистих клітин. Важливим є визначення триптази, причому оптимальний рівень забору біологічного матеріалу для цього аналізу – 2-4 години після реакції. При негайних реакціях, де передбачається участь еозинофілів, бажано визначення еозинофільного катіонного білка.

Уповільнені реакції розвиваються не раніше ніж через 6-12 годин після надходження алергену і в більшості не є IgE-опосередкованими. Вони представлені Т-клітинним запаленням або IgG-опосередкованими реакціями. Дуже часто епізод МА несе в собі декілька патогенетичних механізмів. Зрозуміло, що один тест може виявити якийсь одиничний механізм, в зв'язку з цим негативний результат не може відкинути лікарську гіперчутливість. При інтерпретації тестів важливо дотримуватися таких правил: тести самі по собі лише доповнюють анамнез; в більшій мірі для інтерпретації важливий позитивний відповідь, ніж негативний, так як останній не може повністю відкинути факт наявності алергії у пацієнта; комбінація різних тестів може збільшити чутливість.

Для підтвердження алергічних реакцій на ЛЗ використовують тести *in vivo* – шкірні тести і дозований провокаційний тест. У разі ЛА проведення всіх тестів *in vivo* можливо тільки за суворими показаннями.

При виконанні тестів *in vitro* використовують периферичну кров. Серед тестів *in vitro* для діагностики АР негайного типу перевага віддається методикам визначення специфічного IgE і тесту активації базофілів (БАТ). Реакції гіперчутливості уповільненої типу рекомендують підтверджувати тестом трансформації лімфоцитів (ЛТТ) і тестом активації лімфоцитів (ЛАТ).

Визначення специфічних IgE *in vitro* є одним з найпоширеніших методів діагностики АР негайного типу. Вперше для кількісного визначення алергенспецифічних антитіл був застосований радіоалергосорбентний тест (РАСТ), який і понині є «золотим» стандартом алергодіагностики *in vitro*. Сучасною модифікацією даного тесту є реверсивний алергосорбентний тест («capture»-варіант імуно-ферментного аналізу), який вигідно відрізняється від свого попередника: імуносорбент на основі антитіл до IgE забезпечує високу специфічність аналізу, виключення перехресних взаємодій з Ig інших класів; біотин-стрептавідиновий комплекс додатково посилює сигнал, що визначає високу чутливість тесту; використання тест-системи з рідкофазними алергенами визначає можливість не тільки «ручної», а й автоматичної постановки; відсутність фіксованих

панелей алергенів дозволяє лабораторії вибирати алергени згідно зі спектром сенсibiliзації хворого; для проведення подібного виду аналізу достатньо стандартного ІФА-обладнання.

Базофіли і мастоцити грають центральну роль в алергічних реакціях негайного типу. Інтерес дослідників зростає до тесту активації базофілів (БАТ), в якому активація зазначених клітин вимірюється методом проточної цитометрії. За допомогою тесту БАТ визначаються специфічні маркери, які експресуються на поверхні базофілів крові після їх інкубації з відповідним лікарським алергеном. В даний час найбільш часто використовуються такі маркери активації базофілів, як CD63 та CD203c. Можна вважати метод БАТ вельми перспективним для оцінки АР негайного типу на ЛЗ.

При контакті алергену з ІgЕ на поверхні базофілів і мастоцитів в них відбуваються ферментні реакції, що приводять до синтезу і секреції медіаторів алергічного запалення, в тому числі лейкотрієнів. Лейкотрієни синтезуються також і в разі неімунної реакції, тобто без утворення імунних комплексів з ІgЕ. Технологія CAST (Cellular Antigen Stimulation Test, тест антигенної стимуляції клітин) заснована на визначенні сульфидолейкотрієнів (LTC₄, LTD₄, LTE₄), що секретуються примірованими ІL-3 базофілами під дією алергенів *in vitro*. Даний тест також називають провокаційним тестом *in vitro*.

Дослідження ІgG-антитіл проводиться, як правило, в комплексі з визначенням ІgЕ-антитіл. Специфічні ІgG-антитіла зустрічаються при харчовій алергії. Визначення ІgG-антитіл при алергії до місцевих анестетиків і протезних матеріалів є допоміжним інструментом діагностики і може інтерпретуватися лише спільно з даними визначення ІgЕ-антитіл.

Таким чином, лабораторні методи діагностики визначають алергенспецифічні молекули і продукти алергенспецифічної відповіді клітин і тканин, що не рівнозначно наявності клінічних алергічних проявів. Лабораторні методи діагностики алергії до ЛЗ виявляють стан сенсibiliзації. Безперечним є той факт, що в сучасних умовах алергодіагностика *in vitro* служить важливим підмогою для діагностики медикаментозної алергії.

Р.Г.Бічевська, І.В.Лоскутова

ОЦІНКА ЛОКАЛЬНОГО ІМУНІТЕТУ У ВАГІТНИХ ЖІНКАХ З ХРОНІЧНИМИ ХВОРОБАМИ ГЕПАТОБІЛІАРНОЇ СИСТЕМИ НА ФОНІ РЕПРОДУКТИВНИХ ВТРАТ В АНАМНЕЗІ

Державний заклад «Луганський державний медичний університет», м.Рубіжне, Україна

За допомогою цитокінів та їх рецепторів відбувається взаємодія між трофобластом та децидуальними клітинами, що забезпечує толерантність між організмом матері